Hyvinvoinnin vuosiraportti 2025

Kittilän kunta

Sisällysluettelo

1 Johdanto 3
2 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Kittilässä 2025 3
3 Osallisuus Kittilässä vuonna 2025 3
4 Nostoja hytetu-vuodesta 2025 4
Kouluterveyskysely 2025 4
Hyvinvointikysely 2025 4
5 TEA-viisari 5
6 Hyte-kerroin ja hyte-indikaattorit 6
7 Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma v. 2024-2029:n toteutuminen vuonna 2025 7
8 Johtopäätökset 21

1 Johdanto

Hyvinvointikertomustyöhön sisältyy laaja hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus (laadittu v. 2025), joka kuvaa hyvinvoinnin nykytilanteen, sekä hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma (laadittu v. 2024), jossa on kuvattu tavoitteet ja toimenpiteet hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi. Hyvinvointikertomustyöhön kuuluu myös vuotuinen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista tarkasteleva vuosiraportti.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vuosiraportissa 2025 raportoidaan hyvinvointisuunnitelmakokonaisuuden toimenpiteiden toteutumista vuoden 2025 aikana. Lisäksi raportissa esitellään nostoja kouluterveyskyselyn ja hyvinvointikyselyn tuloksista, Kittilän kunnan terveydenedistämisaktiivisuudesta (TEA-viisari) ja hyte-kertoimesta.

Raportin on koonnut hyvinvointikoordinaattori, ja valmistelussa on hyödynnetty kunnan hyvinvointityöryhmässä käytyä keskustelua sekä toimialojen viranhaltijoilta saatuja tietoja ja näkemyksiä. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toimenpiteiden toteutumista on arvioitu käytettävissä olevien tietojen, toiminnasta saatujen havaintojen ja valmistelun yhteydessä saatujen täydennysten perusteella. Arvioinnissa on hyödynnetty myös hyvinvointikoordinaattorin omaa arviota silloin, kun tarkempaa toimialakohtaista tietoa ei ole ollut käytettävissä.

2 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Kittilässä 2025

Kittilän kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatiovastuu sijoittuu sivistyksen toimialalle, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tulosalueelle. Tulosaluejohtajana toimii hyvinvointikoordinaattori. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kuitenkin poikkihallinnollista ja läpileikkaavaa toimintaa, joka on kunnan jokaisen toimialan ja yksikön vastuulla.

Toimielinorganisaatiossa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tulosalue kuuluu hyvinvointilautakunnan alaisuuteen. Kittilän kunnan hallintosäännön mukaan hyvinvointilautakunta johtaa ja kehittää alaistaan toimialaa sekä seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta. Hyvinvointilautakunnan tehtävänä on hyvinvointiin liittyvän tiedon seuraaminen ja tuottaminen kunnan johdolle, toimialoille ja toimielimille tiedolla johtamisen mahdollistamiseksi.

Kittilän kunnan hyvinvointityöryhmä on keskeinen kunnan hytetu-työn koordinaatiota tukeva työryhmä. Työryhmässä ovat edustettuina kaikki kunnan toimialat. Puheenjohtajana toimii kunnanjohtaja ja asiantuntijasihteerinä hyvinvointikoordinaattori. Työryhmä on aloittanut toimintansa vuonna 2023. Työryhmän jäsenet toimivat toimialojensa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhdyshenkilöinä. Vuonna 2025 hyvinvointityöryhmä kokoontui 2 kertaa (keväällä ja syksyllä).

Vuoden 2025 keväällä valmistui laaja hyvinvointi- ja turvallisuuskertomus 2021-2024. Lasten ja nuorten hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman laatiminen käynnistettiin loppuvuodesta 2025.

Kittilä osallistui Lapin hyvinvointialueen ja kuntien yhteisiin hyte-neuvotteluihin keväällä 2025. Myös alueelliseen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen verkostotyöhön osallistuttiin läpi vuoden.

3 Osallisuus Kittilässä vuonna 2025

Kittilässä osallisuustyötä toteutettiin vuonna 2025 osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Kuntalaisia ja sidosryhmiä kuultiin syyskuussa 2025 pidetyillä järjestötreffeillä sekä lokakuussa 2025 pidetyssä kuntalaisfoorumissa, jossa aiheena oli tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö.

Kuntalaisten osallisuutta ja osallistumisen mahdollisuuksia tukivat vakiintuneet rakenteet, kuten nuorisovaltuusto, lapsiparlamentti, vanhus- ja vammaisneuvosto, osallistuva budjetointi sekä kuntalaisaloitemenettely. Vuoden 2025 alkupuolella käynnistettiin myös kuntalaisten kyselytuntien järjestäminen. Digitaaliset kanavat (esim. avoin palautekanava), mahdollistivat osallistumisen ajasta ja paikasta riippumatta.

Alkuvuodesta 2025 toteutettiin hyvinvointikysely (n=163), jolla kerättiin tietoa kuntalaisten hyvinvointiin liittyvistä teemoista.

Kunnan järjestämät tapahtumat loivat yhteisöllisyyttä ja tarjosivat matalan kynnyksen osallistumismahdollisuuksia. Yhtenä esimerkkinä tästä on kesäkuussa 2025 toteutettu Met tulemma - kunta kylässä –kyläkiertue, jonka aikana kunnan hyvinvointipalvelut jalkautuivat neljään sivukylään (Rauhala, Tepsa, Helppi, Lompolo) esittelemään palveluita ja toimintoja sekä keräämään ideoita ja palautetta.

4 Nostoja hytetu-vuodesta 2025

Kouluterveyskysely 2025

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) vuonna 2025 toteuttaman kouluterveyskyselyn tulosten mukaan Kittilän lasten ja nuorten hyvinvoinnissa näkyy useita myönteisiä kehityssuuntia. Kokemus omasta terveydentilasta on parantunut kaikilla kyselyyn vastanneilla ikäryhmillä (4.-5.-lk, 8.-9.lk, lukio), ja elämään tyytyväisyys on erityisesti nuoremmilla oppilailla hieman lisääntynyt. Osallisuuden kokemukset koulussa ovat vahvistuneet, ja mahdollisuus keskustella aikuisen kanssa koetaan aiempaa paremmaksi useilla luokka-asteilla.

Kouluruokailuun liittyvät kokemukset ovat monin paikoin myönteisiä: erityisesti yläluokilla ja lukiossa ruoan laatu ja saatavuus arvioidaan hyväksi, ja ruokailuun osallistuminen on yleistä. Päihteiden käytössä näkyy osin myönteistä kehitystä, kuten alkoholin käytön vähenemistä yläkoululaisilla.

Lisäksi yksinäisyyden kokemukset ovat joissakin ikäryhmissä vähentyneet, ja harrastusmahdollisuudet sekä nuorten kokema elämään tyytyväisyys näyttäytyvät monin osin koko maata parempina.

Kouluterveyskyselyn tulosten perusteella on myös aihetta huoleen: erityisesti lasten ja nuorten hyvinvoinnin kuormitustekijät ja eriarvoistavat kokemukset nousevat tuloksissa esiin. Fyysisen ja henkisen oireilun lisääntymistä on havaittavissa: viikoittaiset kivut, väsymys ja ahdistusoireet ovat yleistyneet tai pysyneet korkealla tasolla. Myös huoli omasta mielialasta on lisääntynyt kaikilla ikäryhmillä.

Sosiaalisiin suhteisiin liittyvät haasteet ovat kasvaneet. Keskusteluyhteys vanhempiin on heikentynyt, ja yksinäisyyttä esiintyy erityisesti vanhemmissa ikäryhmissä. Lisäksi kiusaaminen, väkivallan kokemukset ja häirintä korostuvat erityisesti nuoremmilla oppilailla.

Myös elintavoissa on tulosten perusteella parantamisen varaa: riittämätön uni, vähentynyt liikunta (erityisesti alakoululaisilla) sekä netin käytön haitalliset vaikutukset arkeen ovat lisääntyneet. Päihteiden ja nikotiinituotteiden käyttö on paikoin yleisempää tai kasvussa, erityisesti nikotiinipussien osalta.

Lisäksi kokemukset syrjinnästä, epäasiallisesta kohtelusta sekä turvattomuudesta koulussa ovat osin yleisempiä kuin koko maassa.

Hyvinvointikysely 2025

Hyvinvointikysely toteutettiin keväällä 2025. Kyselyyn vastasi yhteensä 163 kuntalaista, joista valtaosa oli työikäisiä: 30–64-vuotiaiden osuus oli yli 80 %, kun taas nuorempien ja iäkkäämpien vastaajien osuus jäi

selvästi pienemmäksi. Suurin osa vastaajista oli palkkatyössä, ja lisäksi joukossa oli pienempiä määriä yrittäjiä, eläkeläisiä sekä muissa elämäntilanteissa olevia henkilöitä. Lähes kaikkien vastaajien äidinkieli oli suomi.

Tulosten perusteella vastaajien kokema hyvinvointi ja terveys ovat pääosin hyvällä tasolla. Suuri osa vastaajista kokee olevansa terveitä ja toimintakykyisiä sekä selviytyvänsä arjen toiminnoista. Myös turvallisuuden tunne on vahva, ja monilla on läheisiä ihmissuhteita sekä kiinnostusta uusiin asioihin. Vastaajat kokevat pääosin pystyvänsä käsittelemään elämän mukanaan tuomia haasteita. Toisaalta osa vastaajista raportoi ajoittaista alakuloisuutta, ja omaan taloudelliseen tilanteeseen suhtaudutaan keskimäärin kriittisemmin kuin muihin hyvinvoinnin osa-alueisiin.

Osallisuuden näkökulmasta vastaajilla on melko hyvä tieto osallistumismahdollisuuksista, ja suuri osa tietää, miten voi osallistua esimerkiksi yhdistys- ja harrastustoimintaan. Tästä huolimatta aktiivinen osallistuminen on selvästi vähäisempää: noin puolet vastaajista osallistuu toimintaan aktiivisesti, kun taas merkittävä osa ei osallistu lainkaan. Tämä viittaa siihen, että osallistumisen esteisiin ja aktivoiviin tekijöihin olisi syytä kiinnittää huomiota.

Arjen sujuvuuden ja palveluiden osalta enemmistö vastaajista kokee, että kunnassa on tarjolla mielekästä tekemistä. Liikuntapalveluihin ollaan keskimäärin melko tyytyväisiä, kun taas kulttuuripalveluissa nähdään enemmän kehittämistarpeita. Avoimissa vastauksissa korostuvat erityisesti arjen ympäristöön liittyvät teemat, kuten kevyen liikenteen väylien ja pyöräilyreittien puutteet, liikuntapaikkojen kehittäminen sekä turvallinen liikkuminen sivukylien, kirkonkylän ja Levin välillä.

Kokonaisuutena kysely antaa varsin myönteisen kuvan: suurin osa vastaajista kokee voivansa hyvin, pärjää arjessa ja tuntee olonsa turvalliseksi. Samalla tulokset kuitenkin osoittavat, että tekemistä on vielä erityisesti ihmisten osallistumisen lisäämisessä, palveluiden kehittämisessä sekä arjen liikkumisen ja ympäristön sujuvuuden parantamisessa.

5 TEA-viisari

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL kerää kahden vuoden välein tietoja kunnan eri toimialojen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisaktiivisuudesta (TEA). Tiedonkeruilla selvitetään esimerkiksi toimenpiteitä, resursseja ja poikkihallinnollisia toimintakäytäntöjä. TEA-viisari tarjoaa kunnille ja hyvinvointialueille tietoa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin. Työkalun avulla voi hakea tietoja ja vertailla kunnan tai hyvinvointialueen tilannetta koko maahan kaikkiaan seitsemällä eri osa-alueella.

Seuraavalla sivulla olevassa kuvassa näkyy kootusti TEA-viisarin tilanne kaikilta osa-alueilta. Kittilän osalta selkeästi hyvä tulos on kulttuurin osalta. Loput viisareista sijoittuvat keltaiselle alueelle, joka tarkoittaa, että niissä on vielä parantavia toimia tehtävänä.

Kuva 1 Kittilän TEA-viisari vuonna 2025

6 Hyte-kerroin ja hyte-indikaattorit

Valtionosuuksiin vaikuttava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin eli hyte-kerroin nousi vuodesta 2024 (15,5 euroa / asukas) vuoteen 2025 (17,4 euroa / asukas).

Indikaattori	2023	2024	2025
Hyte-kerroin, euroa / asukas	17,2	15,5	17,4
Hyte-kerroin, 0-100	61	50	57
Hyte-kerroin, 1 000 euroa	114,1	106,0	119,1
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (hyte-kerroin)	51	46	53
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (hyte-kerroin)	71	54	60
© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2026			

Taulukko 1 Hyte-kerroin

Tulosindikaattorit kuvaavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tuloksellisuutta. Niiden avulla mitataan muutosta. Tulosindikaattorit jaetaan skaalattuihin ja skaalaamattomiin indikaattoreihin. Skaalattu indikaattori kertoo Kittilän lukujen suhteutumisesta muihin kuntiin nähden. Indikaattoreiden arvot voivat vaihdella välillä 0-100, jossa 100 on tavoiteltu maksimiarvo.

Skaalattu hyte-indikaattori	2023	2024	2025
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori	100	5	59
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori	80	80	36
Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17-24-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori	57	37	43
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25-64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori	100	100	100
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25-64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori	50	60	64
Ylipaino, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori	41	41	Tietoa ei ole saatavilla vuodelta 2025
© THL, Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi 2005-2026			

Taulukko 2 Skaalatut tulosindikaattorit kuvaavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tuloksellisuutta suhteessa muuhun maahan.

Skaalattujen tulosindikaattorien (taulukko 2) mukaan Kittilän asema vuonna 2025 oli muiden Suomen kuntien joukossa hieman heikompi vuoteen 2024 verrattuna ”Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi” -indikaattorin osalta, jonka kehittymistä on tulevina vuosina syytä seurata erityisesti.

7 Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma v. 2024-2029:n toteutuminen vuonna 2025

Seuraavaan taulukkoon on koottu hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma v. 2024-2029:ssä esitettyjen hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen toimenpiteiden toteutumista Kittilässä vuonna 2025.

Vuosiraportoinnissa hyödynnetään liikennevalomallia. Toteutumat on merkitty seuraavasti: vihreä väri kuvaa toteutunutta toimenpidettä, keltainen väri kuvaa osittain toteutunutta toimenpidettä ja punainen väri kuvaa ei toteutunutta toimenpidettä vuoden 2025 aikana. Osasta osittain toteutuneista toimenpiteistä (keltainen) ja ei toteutuneista toimenpiteistä (punainen) avataan lyhyesti tilannekuva sekä mahdolliset jatkotoimet toimenpiteen loppuun saattamiseksi.

Kittilän kunnan hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman v. 2024-2029 painopisteet ovat

1. Vaikuttava ja suunnitelmallinen hytetu-työ
2. Hyvinvointia ja terveyttä edistävät elintavat
3. Mielen hyvinvointi
4. Osallisuus ja yhteisöllisyys
5. Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Painopisteille on määritelty yhteensä 17 tavoitetta ja 43 toimenpidettä sekä niihin liittyvät vastuutahot ja mittarit.

Kuva 2 Kittilän kunnan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyön painopisteet vuosille 2024-2029

Vaikuttava ja suunnitelmallinen hytetu-työ

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Mittarit	Toteutunut
Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen rakenteet toimiviksi ja näkyviksi	Luodaan toimivat työryhmät eri aihepiirien ympärille. Hyvinvointityöryhmä kokoontuu säännöllisesti, tarvittaessa laajennetulla kokoonpanolla (mm. hyvinvointialueen edustaja mukana). Terveydenedistämisaktiivisuutta mitataan ja seurataan (TEA-viisari) ja siitä raportoidaan kunnan päätöselimissä.	Esihenkilöt Työryhmät Hyvinvointikoordinaattori Kunnan johtoryhmä Lapha	Työryhmät on luotu. Kokoontumisia on säännöllisesti. TEA-viisari on käytössä ja siitä raportoidaan.	2025 2025 2025 TEA-viisarin tuloksista on raportoitu laajassa hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksessa
Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen koko kunnan yhteiseksi asiaksi	Tiedossa on tiimit, yhteyshenkilöt ja varhaisen puuttumisen mallit. Tiivistetään ja tehostetaan yhteistyötä ja sovitetaan yhteen palveluita eri toimijoiden välillä, huomioiden asiakkaan yksilöllisyys ja kokonaistilanne. Viestitään tehokkaasti hytetu-työstä kuntalaisille ja sidosryhmille.	Hyvinvointikoordinaattori Esihenkilöt Toimialat Viestintä	Viestintä ja yhteistyö on tehokasta.	2025 2025 2025
Hyvinvointitieto johtamisen ja päätösten tukena	Otetaan käyttöön sähköinen hyvinvointikertomus; toimialojen esihenkilöt koulutetaan järjestelmän käyttöön. Toimialat vastaavat omasta osuudestaan.	Esihenkilöt Toimialat Hyvinvointikoordinaattori	Sähköinen hyvinvointikertomus on käytössä.	2025 Shvk:ta hyödynnetty laajan hyvinvointi- ja turvallisuuskertomuksen laadinnassa. Toimialojen esihenkilöitä ei ole koulutettu

	Raportoidaan hyvinvointitietoa ja tiedotetaan maakunnallisista ja valtakunnallisista strategioista ja toimenpideohjelmista luottamushenkilöille. Jalkautetaan käyttöön päätösten vaikutusten ennakkoarviointi ja lapsivaikutusten arviointi.		Raportointi ja tiedotus ovat käytössä. Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi ja lapsivaikutusten arviointi ovat käytössä.	2025 2025 Perhekeskuskoordinaattori käynyt lapsivaikutusten arviointi -koulutuksen

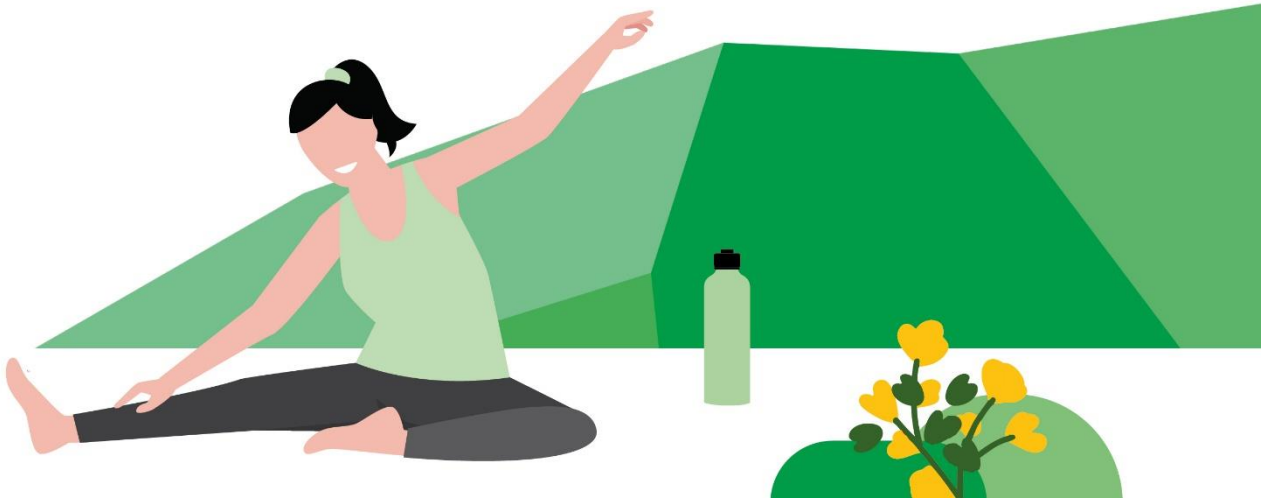

Hyvinvointia ja terveyttä edistävät elintavat

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Mittarit	Toteutunut
Edistetään ja tuetaan kaikkia liikkumisen muotoja	Lisätään arkiaktiivisuutta: edistetään luontoliikuntaa, pyöräilyä ja kävelyä.	Liikuntapalvelut Tekninen toimiala Sivistystoimi	Arkiaktiivisuus on lisääntynyt.	2025 Uudet reitit ja niistä tiedottaminen; pyöräily-haaste; videot perheiden vapaa-ajan kohteista ja some-vinki
	Huolehditaan, että eri puolilla kuntaa sijaitsevat liikkumisympäristöt ovat viihtyisiä ja hoidettuja ja kannustavat liikkumiseen. Lisätään lähiliikuntareittejä ja korjataan olemassa olevia tarpeen mukaan.		Liikkumisympäristöt ja lähiliikuntareitit ovat hyvässä kunnossa ja niitä tarpeen mukaan lisätään ja päivitetään.	2025
	Liikkuvat ohjelmat käytössä laajasti (Liikkuva varhaiskasvatus, Liikkuva koulu, Liikkuva perhe, Liikkuva aikuinen ja Ikiliikkuja).		Ohjelmat ovat käytössä.	2025
	Järjestetään kynnyksetöntä liikuntaharrastamista ja liikuntaneuvontaa kuntalaisille; kohdennettuja liikuntaryhmiä tarpeen mukaan.		Kynnyksetöntä liikuntaharrastamista ja liikuntaneuvontaa on järjestetty.	2025 Perheiden perheliikunta; synnytyksen jälkeinen liikunta -workshopit
	Laaditaan Kittilän kunnan liikkumisohjelma; liikkumismyönteisyys kaikilla		Liikkumisohjelma on laadittu.	2025

	toimialoilla.			
Kehitetään vapaa-ajan ympäristöjä ja palveluita; jokaisella kuntalaisella harrastus	Tehdään seudun harrastusmahdollisuudet tutuiksi. Varmistetaan, että harrastusryhmään liittyminen, omaehtoinen tai ohjattu harrastaminen on helposti saatavilla. Tuetaan kansalaistoimintaa harrastusten tarjoamisessa, pidetään yhdistys-, järjestö- ja seuratoiminnan olosuhteet keskiössä kaikessa toiminnassa. Hyödynnetään Harrastamisen Suomen mallia koululaisten kerhotoiminnan järjestämisessä. Luodaan avoimia kohtaamispaikkoja, joissa voi matalalla kynnyksellä harrastaa ja kohdata muita.	Hyvinvointipalvelut Liikuntapalvelut Sivistystoimi	Harrastusmahdollisuudet ovat kuntalaisille tuttuja ja saatavissa. Harrastustoiminnan järjestämisessä on tuettu yhdistys-, järjestö- ja seuratoimintaa. Harrastamisen Suomen mallia on hyödynnetty. Matalan kynnyksen harrastus- ja kohtaamispaikkoja on luotu.	2025 Lapset ja nuoret liikkumhan –hanke; harrastekoordinaattorin palkkaaminen; harrastuskalenterin koonti ja päivitys kunnan sivuilla 2025 Yhdistyksiä, järjestöjä ja seuroja on tuettu mm. avustuksin; Vapaalla tapahtuu –tapahtuma yhdistysten harrastustoiminnan esittelyyn 2025 2025
Tehdään hyvinvointia ja terveyttä edistävistä arjen valinnoista houkuttelevia ja helppoja	Vahvistetaan hyvinvointiviestinnällä kuntalaisten tietoa elintavoista. Edistetään ruokakasvatusta ja –tietoutta ja huomioidaan ravitsemussuositukset ja niistä viestiminen.	Hyvinvointikoordinaattori Hyvinvointipalvelut Ravintopalvelut Viestintä Sivistystoimi	Hyvinvointiviestintää on tehty. Ruoka- ja ravitsemuskasvatus ja –tietous on lisääntynyt.	2025 Perhekeskuksen somessa vinkkejä terveellisiin elintapoihin 2025

	Järjestetään monipuolisia tapahtumia erilaisiin hyvinvointiteemoihin liittyen (luennot, hyvinvointitapahtumat jne.).		Teematapahtumia on järjestetty.	2025
Ehkäistään päihteidenkäytön ilmaantuvuutta ja haittoja	Luodaan ehkäisevän päihdetyön rakenteet yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ja laaditaan kunnan ehkäisevän päihdetyön suunnitelma. Laaditaan koulujen päihde- ja pelikasvatussuunnitelma. Vahvistetaan ammattilaisten ja kuntalaisten tietoutta päihteidenkäytön ehkäisyyn liittyen. Käynnistetään Pakka-toimintamalli osana ehkäisevää päihdetyötä. Huomioidaan päihteettömyys avustettavan toiminnan ehdoissa.	Hyvinvointikoordinaattori Lapha Sivistystoimi Toimialat	Rakenteet on luotu ja ept-suunnitelma on laadittu. Suunnitelma on laadittu. Tietous päihteidenkäytön ehkäisystä on lisääntynyt. Pakka-toimintamalli on käynnistetty. Avustusehdoissa on huomioitu päihteettömyys.	2025 2025 2025 Kouluikäisten ept-ralli, NOKKO-mallin käyttöönoton valmistelun aloitus ja ohjaajien koulutus 2025 Laphan ja kuntien yhteisessä ept-seminaarissa loppuvuodesta todettu, että toimintamallin käyttöönotto kokonaisuudessaan ei pienemmissä kunnissa onnistu 2025

Mielen hyvinvointi

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Mittarit	Toteutunut
Edistetään mielen hyvinvointia	Kohti Hyvän mielen kuntaa; hyödynnetään Mieli ry:n Hyvän mielen kunta –työkalupakkia kuntalaisten mielen hyvinvoinnin vahvistamiseen. Vahvistetaan mielen hyvinvoinnin edistämiseen liittyvää osaamista yhteistyössä eri tahojen kanssa.	Hyvinvointipalvelut Koko kunta	Hyvän mielen kunta –työkalupakin sisältöjä on käytössä. Osaamista on vahvistettu.	2025 2025 Perhekeskuksen ammattilaisille kohtaamiskoulutusta
Kehitetään ja vahvistetaan mielen hyvinvointia suojaavia tekijöitä	Kehitetään asukastoimintaa ja luodaan kuntalaisille erilaisia mahdollisuuksia sosiaalisiin kohtaamisiin. Tuetaan vanhemmuutta, perheitä ja parisuhteita. Tehdään kiusaamisen vastaista työtä. Luodaan harrastus-, liikunta- ja kulttuurimahdollisuuksia. Otetaan käyttöön Hyvinvointilähete-toimintamalli.	Hyvinvointipalvelut Sivistystoimi	Erilaisten sosiaalisten kohtaamisten mahdollisuuksia on enemmän. Perheiden, vanhemmuuden ja ihmissuhteiden tukeminen ja kiusaamisen vastainen työ on vahvaa. Harrastus-, liikunta- ja kulttuurimahdollisuuksia on luotu. Hyvinvointilähete-toimintamalli on käytössä.	2025 2025 Keijo Tahkokallion luennot vanhemmuudesta; kiusaamisen ehkäisyn koordinaatioryhmä kokoontui; Perheohjaamo-palvelun pilotoinnissa mukana oleminen; vauvaraha 2025 2025 Toimintamallia yritettiin jalkauttaa käyttöön,

	Otetaan käyttöön Kaiku-kortti tiukassa taloudellisessa tilanteessa olevien kuntalaisten kulttuuritapahtumiin osallistumisen mahdollistamiseksi.		Kaiku-kortti on otettu käyttöön kunnassa.	mutta toiminta on päättynyt koko hyvinvointialueella 2025 Valmisteluja tehtiin, mutta käyttöönoton kokeilu siirtyi vuodelle 2026

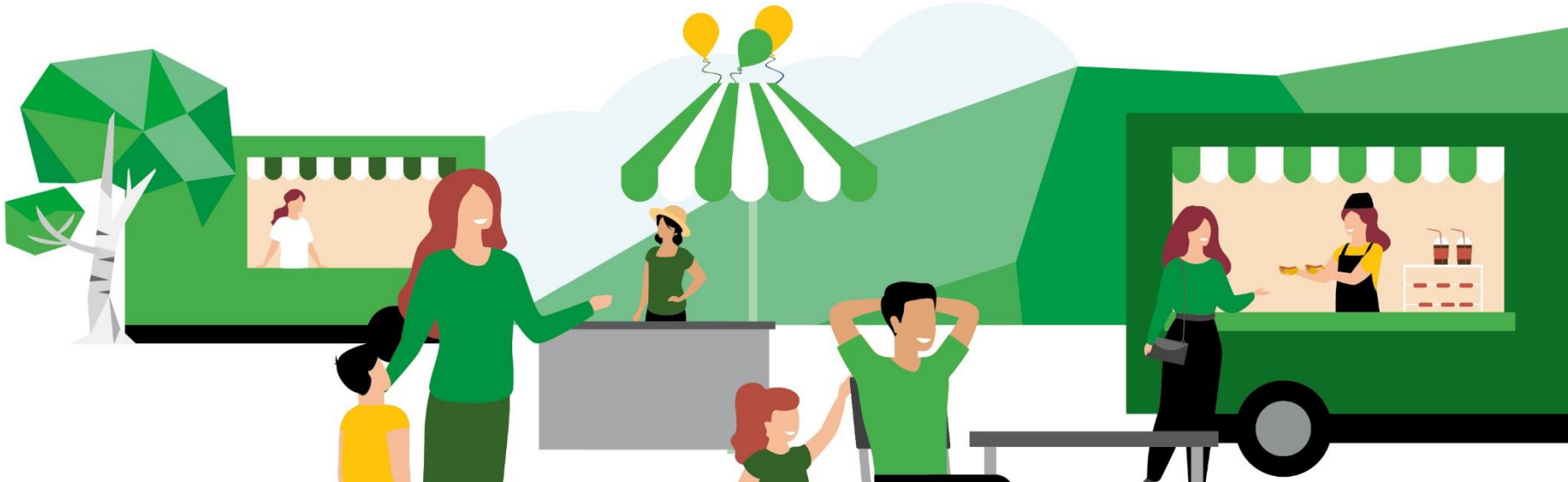

Osallisuus ja yhteisöllisyys

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Mittarit	Toteutunut
Luodaan mahdollisuuksia osallistaa, vaikuttaa ja käydä vuoropuhelua	Jokainen kunnan toimiala sitoutuu osallistamaan kuntalaisia mahdollisuuksien mukaan kuntalaisia koskevissa valmisteluissa ja päätöksissä. Järjestetään osallisuutta ja vuorovaikutusta edistäviä tapahtumia, esim. kirjastolla. Laaditaan kunnan osallisuus- ja tervetulo-ohjelma ja huomioidaan Kittilään muuttavat uudet kuntalaiset.	Toimialat Sivistystoimi Hyvinvointipalvelut	Kuntalaisten osallistamista on tehty mahdollisuuksien mukaan ja vuorovaikutteisia tapahtumia on pidetty. Osallisuus- ja tervetulo-ohjelma on tehty ja uusia kuntalaisia on huomioitu.	2025 2025
Viestitään, markkinoidaan, ollaan esillä ja tavoitettavissa oikea-aikaisesti ja avoimesti kuntalaisille sekä sidosryhmille	Viestitään kuntalaisille monikanavaisesti. Osallistutaan aktiivisesti kuntana kunnan yhteisiin ja lähialueiden tapahtumiin. Tuodaan kunnan työntekijöitä esille – persoonat peliin! Ollaan kuntalaisille tavoitettavissa, yhteystiedot kunnossa.	Toimialat Viestintä	Kuntalaiset ja sidosryhmät saavat monikanavaisesti tietoa siitä, mitä kuntaorganisaatiossa tapahtuu. Yhteystiedot ovat ajan tasalla.	2025 2025

	Varmistetaan, että yleisessä tiedossa on kunnan sähköiset kanavat / palautekanava.			
Tuetaan osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kaikissa toimintaympäristöissä	Pidetään kunnan palvelut ja tapahtumat helposti saavutettavina. Järjestetään matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja kaiken ikäisille. Laaditaan yhdistysyhteistyöohjelma/järjestöasiakirja. Laaditaan yhdenmukaiset avustusperiaatteet. Tuetaan aktiivisesti yhdistysten, järjestöjen ja seurojen toimintaa kunnan asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Järjestetään säännöllisesti järjestöfoorumi, -ilta tai muu vastaava. Tuetaan eri sukupolvien välisen kanssakäymisen mahdollisuuksia kunnan toiminnassa.	Toimialat Sivistystoimi Hyvinvointikoordinaattori	Palvelut ja tapahtumat on helppo saavuttaa, ja matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja on järjestetty. Yhdistysyhteistyöohjelma/ järjestöasiakirja on laadittu. Avustusperiaatteet ovat yhdenmukaiset. Yhdistyksiä, järjestöjä ja seuroja tuetaan. Järjestötapaamisia on säännöllisesti. Eri sukupolville on yhteisiä kohtaamispaikkoja.	2025 2025 Laadinta alkoi 2025 Yleisten avustusohjeiden päivittäminen alkoi 2025 2025 Järjestötreffit pidetty syksyllä 2025 Sos-lapsikylän kanssa rahoituksen haku Mummun ja vaarin tupa -hankkeeseen

Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Mittarit	Toteutunut
Edistetään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa	Laaditaan yhdenvertaisuussuunnitelma ja juurrutetaan sen sisällöt kunnan käytäntöihin. Juurrutetaan kotoutumisohjelman sisällöt ja monikulttuurisuuden huomioiminen kunnan käytäntöihin.	Hyvinvointipalvelut Koko kunta	Yhdenvertaisuussuunnitelma on laadittu ja sen sisällöt ovat käytössä. Kotoutumisohjelman sisällöt ovat käytössä ja monikulttuurisuus on huomioitu.	2025 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusuunnitelmatyö aloitettu; perhekeskuksen ja Laphan järjestämä saametapahtuma 2025
Vahvistetaan asuin- ja elinympäristön viihtyisyyden kokemusta	Edistetään luonnosta saatavia hyvinvointivaikutuksia ylläpitämällä ja rakentamalla lähireittejä ja hyödyntämällä muita lähiympäristön mahdollisuuksia. Kehitetään ja otetaan käyttöön toimintamalleja, joilla edistetään luonnon hyvinvointivaikutuksia. Kehitetään kunnan ympäristöä ja yleisilmettä viihtyisäksi kuntalaisia kuunnellen.	Sivistystoimi Hyvinvointipalvelut Tekninen toimi	Lähiympäristön ja luonnon tarjoamia mahdollisuuksia hyvinvoinnin edistämiseen on hyödynnetty. Kunnan yleisilmettä on kehitetty kuntalaisia kuunnellen.	2025 Uudet reitit; somevinkkejä luonnossa liikkumiseen 2025
Vahvistetaan asuin- ja elinympäristön turvallisuuden kokemusta	Edistetään turvallisten ihmissuhteiden rakentumista, esim. lähisuhteet ja kouluympäristö.		Turvallisuutta ihmissuhteissa ja ympäristössä on edistetty eri tavoin. Kiusaamisen ehkäisyyn on yhtenäinen	2025 Väkivallan ehkäisyn toimintasuunnitelma 2025

	Kehitetään ja juurrutetaan yhtenäiset ja vaikuttavat kiusaamisen ehkäisyn toimintamallit kouluihin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tunnistetaan yksinäisyyden taustalla olevia tekijöitä eri ikäisillä, kootaan ja tehdään näkyväksi eri tahojen yksinäisyyttä lievittäviä keinoja ja toimintoja ja kehitetään tarvittaessa uusia. Edistetään kodin ja vapaa-ajan turvallisuutta kiinnittämällä huomiota mm. kaatumisen ja liukastumisen estäviin toimiin, palovaroittimiin ja alkusammutusvälineisiin ja niiden oikeaoppiseen käyttöön sekä vapaisiin kulkureitteihin. Päivitetään kunnan turvallisuus- ja kriisitoimintaohjeet ja viestitään niistä kuntalaisille. Yhdenmukaistetaan Kittilän kylien turvallisuuskäytäntöjä. Laaditaan väkivallan ehkäisyn suunnitelma.		toimintamalli. Yksinäisyyden kokemukset ovat vähentyneet. Kodin ja vapaa-ajan arkiturvallisuus on huomioitu ja toimenpiteitä tehty. Turvallisuus- ja kriisitoimintaohjeet on päivitetty ja kuntalaisilla tiedossa. Kylissä on yhdenmukaiset turvallisuuskäytännöt. Väkivallan ehkäisyn suunnitelma on laadittu.	2025 2025 2025 2025 2025

	Otetaan käyttöön väkivaltatyön avainhenkilö-toimintamalli. Tiivistetään järjestöyhteistyötä varautumisessa ja turvallisuuden parantamisessa.		Avainhenkilö-toimintamalli on käytössä. Järjestöyhteistyö varautumiseen ja turvallisuuteen liittyen on tiiviimpää.	2025 2025
Elinympäristön ja kyläyhteisöjen säilyminen tulevaisuuden kittiläläisille	Edistetään kestävän elämäntavan periaatteita ja tuetaan perheitä ja perheellistymistä. Huomioidaan kunnan toiminnoissa kierrättäminen, lainaaminen jne.	Koko kunta	Kestävän elämäntavan periaatteet ovat käytössä kunnan toiminnoissa. Kunnassa ovat käytössä laajat perheitä tukevat palvelut.	2025 Vauvaraha, vauvakahvilat, Vauvanpäivän tapahtuma, vauvakutsut, kohtaamispaikat ja tapahtumat; harrastusvälinelainaamon kehittäminen ja välineiden hankinta
Ilmastonmuutokseen sopeutuminen	Otetaan huomioon ilmastonmuutokseen liittyvien riskien hallinta ja ilmastossa tapahtuvat muutokset; varaudutaan esim. tulviin ja sään ääri-ilmiöihin. Hyödynnetään mahdollisia ilmastonmuutoksen positiivisia vaikutuksia.	Koko kunta	Kunnan ilmastosuunnitelma ja siinä asetettujen mittareiden seuraaminen.	2025

8 Johtopäätökset

Vuotta 2025 koskevan tarkastelun perusteella Kittilässä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perusta on hyvä, ja hyvinvointia, terveyttä ja arjen turvallisuutta edistävää työtä on jo tehty monipuolisesti eri toimialoilla. Hyvinvoinnin edistämisen rakenteita ja toimintamalleja on kehitetty, kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia on tuettu ja hyvinvointia edistäviä palveluita ja tapahtumia on järjestetty. Työn vaikuttavuutta tulee kuitenkin edelleen vahvistaa ja poikkihallinnollista yhteistyötä kehittää.

Kouluterveyskyselyn tulokset osoittavat, että lasten ja nuorten hyvinvoinnissa on myönteistä kehitystä, mutta samanaikaisesti myös huolta aiheuttavia seikkoja. Tulokset korostavat ennaltaehkäisevän työn, yhteisöllisyyden ja turvallisten kasvuympäristön merkitystä. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tukeminen edellyttää kunnan eri toimialojen, perheiden, järjestöjen ja hyvinvointialueen yhteistyötä.

Hyvinvointikyselyn perusteella vastaajien kokemus hyvinvoinnista ja turvallisuudesta on pääosin myönteinen. Vaikka vastausten suhteellisen vähäisen määrän takia tuloksista ei voi tehdä pitkälle meneviä johtopäätöksiä, kyselyn tulokset antavat kuitenkin osviittaa nykytilanteesta. Kehittämistarpeita tunnistettiin esimerkiksi osallisuuden kehittämisessä ja toteutumisessa sekä arjen sujuvuudessa. Tulevassa hytetu-työssä on tärkeää kiinnittää huomiota siihen, miten varmistetaan osallisuuden toteutuminen elämäntilanteesta riippumatta, sekä siihen, miten kuntalaisten kokemuksia ja näkemyksiä voidaan edelleen hyödyntää palveluiden kehittämisessä.

HYTE-kertoimen kehitys on vuonna 2025 ollut myönteistä edellisvuoteen verrattuna. Samalla TEA-viisarin tulokset osoittavat, että terveyden edistämisaktiivisuudessa on edelleen parantamisen varaa useilla osa-alueilla. Erityisesti huomiota tulee kiinnittää tunnistettujen hyvinvointihaasteiden kehityksen seurantaan ja tiedon hyödyntämiseen toiminnan suunnittelussa.

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toimenpiteiden toteutuminen osoittaa, että suunnitelmallista hytetu-työtä on tehty ja suunnitelmassa olevia tavoitteita on edistetty. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma on laadittu vuonna 2024 ja sen suunnitelmakausi jatkuu vuoteen 2029 saakka, joten ei ole tarkoituksenmukaista odottaa kaikkien toimenpiteiden toteutuneen vuoden 2025 aikana. On myönteistä, että useita toimenpiteitä on jo toteutettu tai niiden toimeenpano on käynnistetty. Suunnitelmakauden edetessä on keskeistä jatkaa tavoitteellista työtä, vahvistaa toimialojen sitoutumista hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä varmistaa toimenpiteiden eteneminen ja seuranta osana toimialojen normaalia toimintaa.

KITTILÄ
PUHDASTA KULTAA

